

Onsdag den 14. september 2016

P8_TA(2016)0344

Den seneste udvikling i Polen og indvirkningen heraf på de i EU's charter om grundlæggende rettigheder forankrede grundlæggende rettigheder**Europa-Parlamentets beslutning af 14. september 2016 om den seneste udvikling i Polen og dens indvirkning på de grundlæggende rettigheder som fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (2016/2774(RSP))**

(2018/C 204/11)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til traktaterne, særlig artikel 2, 3, 4 og 6, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Republikken Polens forfatning,
- der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) og den hermed forbundne retspraksis ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. marts 2014 »En ny EU-retlig ramme for at styrke retsstatsprincippet« (COM(2014)0158),
- der henviser til sin debat den 19. januar 2016 om situationen i Polen,
- der henviser til sin beslutning af 13. april 2016 om situationen i Polen ⁽¹⁾,
- der henviser til Kommissionens vedtagelse den 1. juni 2016 af en udtalelse om retsstatsprincippet i Polen,
- der henviser til Kommissionens henstilling af 27. juli 2016 om retsstatsprincippet i Polen,
- der henviser til udtalelse af 6. juni 2016 fra Europarådets eksperter om tre forslag til retsakter vedrørende polske public service-medier,
- der henviser til Venedigkommissionens udtalelse af 11. marts 2016 om ændringerne af loven af 25. juni 2015 om Polens forfatningsdomstol,
- der henviser til Venedigkommissionens udtalelse af 13. juni 2016 om loven af 15. januar 2016 om ændring af politiloven og visse andre love,
- der henviser til rapport af 15. juni 2016 fra Europarådets menneskerettighedskommissær efter dennes besøg i Polen den 9.-12. februar 2016,
- der henviser til forretningsordenens artikel 123, stk. 2,
- A. der henviser til, at EU bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, at dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikke-forskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd, og at den polske befolkning godkendte disse værdier ved folkeafstemningen i 2003;
- B. der henviser til, at artikel 6, stk. 3, i TEU bekræfter, at de grundlæggende rettigheder, som er garanteret ved EMRK og som følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, udgør generelle principper i EU-retten;

⁽¹⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2016)0123.

Onsdag den 14. september 2016

- C. der henviser til, at EU baserer sit virke på en formodning om og gensidig tillid til, at medlemsstaterne overholder de demokratiske spilleregler, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder, som er nedfældet i EMRK og chartret om grundlæggende rettigheder;
- D. der henviser til, at den polske forfatnings artikel 9 fastslår, at Republikken Polen skal overholde de folkeretlige bestemmelser, som er bindende for den;
- E. der henviser til, at retsstatsprincippet er en af de fælles værdier, som EU bygger på, og at Kommissionen sammen med Parlamentet og Rådet i henhold til traktaterne er ansvarlig for at sikre, at retsstatsprincippet overholdes som en grundlæggende værdi i EU, og at EU's lovgivning, værdier og principper respekteres;
- F. der henviser til, at princippet om domstolenes uafhængighed er nedfældet i artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder og i artikel 6 i EMRK og ligeledes er et afgørende element i det demokratiske princip om magtens tredeling, som også er afspejlet i artikel 10 i den polske forfatning;
- G. der henviser til, at magtens tredeling og domstolenes uafhængighed er kerneprincipper i det demokratiske system og ikke må undermineres;
- H. der henviser til, at de seneste begivenheder i Polen, navnlig kontroversen omkring forfatningsdomstolens sammensætning og funktionsmåde og den manglende offentliggørelse af domme afsagt af forfatningsdomstolen, har givet anledning til betænkeligheder vedrørende garantierne for retsstatsprincippets overholdelse;
- I. der henviser til, at Venedigkommissionen i sin udtalelse om ændringerne af loven om forfatningsdomstolen opfordrede polske statslige organer til at offentliggøre samt fuldt ud respektere og efterleve domstolens afgørelser, samtidig med at den understregede, at disse ændringer i alvorlig grad vil undergrave domstolens arbejde og gøre den ineffektiv som vogter af forfatningen;
- J. der henviser til, at lammelsen af forfatningsdomstolen har foranlediget Kommissionen til at indlede en dialog med den polske regering inden for EU-retsstatsrammen for at sikre fuld respekt for retsstatsprincippet; der henviser til, at Kommissionen efter en intens dialog med de polske myndigheder og i lyset af den polske regerings manglende fremskridt i løsningen af den forfatningsmæssige krise har fundet det nødvendigt at formalisere sin vurdering af situationen i en udtalelse;
- K. der henviser til, at de problemer, som truer retsstatsprincippet i Polen, til trods for de yderligere drøftelser, der har været afholdt med de polske myndigheder, ikke har fundet nogen tilfredsstillende løsning, og at der efter Kommissionens opfattelse er tale om en systemisk trussel mod retsstatsprincippet i Polen; der henviser til, at den derfor har afgivet konkrete henstillinger til de polske myndigheder med henblik på en hurtig løsning af de påpegede problemer;
- L. der henviser til, at EU-rammen for retsstatsforhold har til formål at sætte ind over for systemiske trusler mod retsstatsprincippet i enhver EU-medlemsstat, navnlig i situationer, som ikke kan håndteres effektivt med traktatbrudsprocedurer, og hvor de garantier for beskyttelse af retsstatsprincippet, som findes på nationalt plan, ikke længere synes i stand til at imødegå disse trusler effektivt;
- M. der henviser til, at EU lægger stor vægt på respekten for mediefriheden og -pluralismen samt retten til information og ytringsfriheden, som er nedfældet i artikel 11 i chartret om grundlæggende rettigheder og i artikel 10 i EMRK, og som også fremgår af artikel 14 den polske forfatning;
- N. der henviser til, at såvel de allerede vedtagne som de nyligt foreslåede ændringer af den polske medielovgivning, navnlig med hensyn til offentlige mediers styring, redaktionelle uafhængighed og institutionelle selvstændighed, har givet anledning til bekymring for respekten for ytringsfriheden, mediefriheden samt mediepluralismen;
- O. der henviser til, at Europarådets eksperter efter at have været i dialog med de polske myndigheder om pakken med tre lovforslag vedrørende public service-medier konkluderede, at forbedringer er påkrævede, især på områderne styring, indhold og journalisters offentlige opgaver og beskyttelse;

Onsdag den 14. september 2016

- P. der henviser til, at retten til frihed og sikkerhed, retten til respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger er nedfældet i artiklerne 6, 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, i artikel 5 og 8 i EMRK samt i artikel 31 og 47 i den polske forfatning;
- Q. der henviser til, at Venedigkommissionen i sin udtalelse om ændringerne af politiloven og visse andre retsakter konkluderede, at de retssikkerhedsgarantier og materielle betingelser, der er fastsat i politiloven for så vidt angår brugen af hemmelig overvågning, ikke er tilstrækkelige til at forhindre overdreven brug heraf eller uberettiget krænkelse af personers privatliv og databeskyttelse; der i denne forbindelse minder om, at både EU-Domstolen og Menneskerettighedsdomstolen har understreget behovet for at indføre effektive kontrolmekanismer, helst domstolskontrol, for at garantere tilsynet med sådanne aktiviteter;
- R. der henviser til, at den nye antiterrorlov giver anledning til lignende betænkeligheder, navnlig med hensyn til dens forenelighed med artikel 5, 8, 10 og 11 i EMRK og med den polske forfatning;
- S. der henviser til Kommissionens vurdering om, at så længe forfatningsdomstolen er forhindret i fuldt ud at udføre en effektiv forfatningsmæssig prøvelse, vil der ikke være nogen effektiv kontrol med, om retsakter såsom de særligt følsomme nye retsakter, der for nylig er vedtaget af Sejm, overholder forfatningen, herunder dens bestemmelser om grundlæggende rettigheder;
- T. der henviser til, at Venedigkommissionen er sammensat af uafhængige eksperter i forfatningsret udpeget af alle medlemmer af Europarådet, inklusive Polen, og at dens udtalelse er den mest autoritative fortolkning af de forpligtelser, der påhviler Europarådets medlemsstater på områderne retsstat og demokrati; der henviser til, at den nuværende polske regering direkte har udbedt sig en udtalelse fra Venedigkommissionen;
- U. der henviser til, at principperne om retten til en retfærdig rettergang, uskyldsformodningen og retten til forsvar er nedfældet i artikel 47 og 48 i chartret om grundlæggende rettigheder, artikel 6 i EMRK og artikel 41, 42 og 45 i den polske forfatning;
- V. der henviser til, at Europarådets kommissær for menneskerettigheder i sin rapport fra sit besøg i Polen konkluderede, at de nyligt vedtagne ændringer af strafferetsplejeloven og loven om retsforfølgning kan udgøre en trussel mod beskyttelsen af retten til en retfærdig rettergang i straffesager, uskyldsformodningen og retten til forsvar, navnlig i tilfælde hvor der ikke er tilstrækkelige mekanismer til forebyggelse af magtmisbrug, samt mod princippet om magtens tredeling;
- W. der henviser til, at kvinders seksuelle og reproduktive sundhed i henhold til chartret om grundlæggende rettigheder, EMRK og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er knyttet til en række menneskerettigheder, herunder retten til liv og værdighed, frihed for umenneskelig og nedværdigende behandling, retten til adgang til sundhedsydelse, retten til privatlivets fred, retten til uddannelse og forbuddet mod forskelsbehandling, hvilket også er afspejlet i den polske forfatning;
- X. der henviser til, at et effektivt, upartisk, professionelt og politisk neutralt embedsværk er et grundlæggende element i en demokratisk regeringsførelse, men at den nye tjenestemandsløvs synes at undergrave dette princip og være i strid med artikel 153 i den polske forfatning;
- Y. der henviser til, at Polens forfatningsdomstol har erklæret, at en række bestemmelser i loven vedtaget den 22. juli 2016 fortsat er forfatningsstridige;
- Z. der henviser til, at den polske miljøminister har godkendt en plan om at øge tømmerproduktionen i Białowieża-skoven; der henviser til, at det nationale råd for naturbeskyttelse gjorde indsigelse mod planen, hvorefter regeringen udskiftede 32 af dets 39 medlemmer; der henviser til, at Kommissionen den 16. juni 2016 indledte en traktatbrudsprocedure vedrørende Białowieża-skoven;

Onsdag den 14. september 2016

1. understreger den afgørende betydning af at sikre, at de fælles europæiske værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU og i den polske forfatning, overholdes fuldt ud, og at de grundlæggende rettigheder i chartret om grundlæggende rettigheder er garanteret;
2. bekræfter den holdning, det gav udtryk for i sin beslutning af 13. april 2016 om situationen i Polen, navnlig for så vidt angår lammelsen af forfatningsdomstolen, der er til fare for demokratiet, de grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet i Polen;
3. udtrykker sin beklagelse og bekymring over, at der stadig ikke er fundet en kompromisløsning, og at Venedigkommissionens henstillinger af 11. marts 2016 ikke er blevet efterkommet; beklager også den polske regerings nægtelse af at offentliggøre alle forfatningsdomstolens domme, herunder dommene af 9. marts 2016 og 11. august 2016;
4. konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen er besluttet på at føre en konstruktiv og produktiv dialog med den polske regering med henblik på at finde hurtige og konkrete løsninger på de ovenfor beskrevne systemiske trusler mod retsstatsprincippet; understreger, at en sådan dialog skal foregå på upartisk, evidensbaseret og samarbejdsorienteret vis, samtidig med at den respekterer EU's og dets medlemsstaters traktatfæstede beføjelser samt nærhedsprincippet;
5. noterer sig, at Kommissionen har vedtaget en udtalelse og efterfølgende en henstilling inden for EU-retsstatsrammen på grundlag af en vurdering af situationen i Polen; forventer, at Kommissionen vil give Parlamentet adgang til denne udtalelse i overensstemmelse med bilag II til rammeaftalen om forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen;
6. opfordrer de polske myndigheder til at samarbejde med Kommissionen i henhold til det traktatfæstede princip om loyalt samarbejde og opfordrer den indtrængende til at bruge den frist på tre måneder, som Kommissionen har givet, til at inddrage alle de partier, der er repræsenteret i det polske Sejm, i udformningen af et kompromis, som kan løse den nuværende konstitutionelle krise under fuld hensyntagen til Venedigkommissionens udtalelse og Europa-Kommissionens henstilling;
7. opfordrer Kommissionen til som traktaternes vogter — og som et næste skridt — at overvåge de polske myndigheders opfølgning på henstillingerne, samtidig med at den fortsat tilbyder Polen fuld støtte at finde passende løsninger til styrkelse af retsstatsprincippet;
8. er i lyset af manglen på en fuldt ud funktionsdygtig forfatningsdomstol foruroliget over den hastige lovgivningsmæssige udvikling, der på det seneste har fundet sted på andre områder uden behørig konsultation, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at foretage en vurdering af den vedtagne lovgivnings forenelighed med den primære og sekundære EU-lovgivning og med de værdier, som EU bygger på, under hensyntagen til henstillingerne fra henholdsvis Venedigkommissionen af 11. juni 2016 og Europarådets menneskerettighedskommissær af 15. juni 2016 samt til Kommissionens henstilling om retsstatsprincippet af 27. juli 2016, navnlig med hensyn til:
 - loven om offentlige medier set i lyset af behovet for en lovramme for public service-medier, der sikrer, at de leverer uafhængigt, upartisk og korrekt indhold, som afspejler mangfoldigheden i det polske samfund, samt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols relevante retspraksis og gældende EU-ret på radio-tv- og medieområdet;
 - loven om ændring af politiloven og visse andre retsakter, set i lyset af dens uforholdsmæssigt vidtgående indgreb i retten til privatlivets fred og uforeneligheden af generelle masseovervågningsaktiviteter og massebehandling af borgeres personoplysninger med EU's og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis;

Onsdag den 14. september 2016

- loven om ændring af strafferetsplejeloven og loven om anklagemyndigheden set i lyset af nødvendigheden af, at den gældende EU-ret vedrørende proceduremæssige rettigheder samt den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang respekteres;
 - loven om ændring af tjenestemandsløven, set i lyset af den alvorlige risiko for politisering af den polske administration og for undergravning af embedsværkets upartiskhed;
 - loven om terrorbekæmpelse, set i lyset af den alvorlige trussel mod retten til privatlivets fred og retten til ytringsfrihed, som en udvidelse af den interne sikkerhedstjenestes beføjelser uden passende retslige garantier vil indebære;
 - andre spørgsmål, der giver anledning til bekymring, fordi de kan være i strid med EU-retten, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis og de grundlæggende menneskerettigheder, herunder kvinders rettigheder;
9. opfordrer Kommissionen til på gennemsigtig vis at holde Parlamentet regelmæssigt og nøje underrettet om de fremskridt, der gøres, og de foranstaltninger, der træffes;
10. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Europarådet og Republikken Polens præsident.
-